

MĚSTSKÝ ÚŘAD HORAŽĎOVICE

Odbor správní

Mírové nám.1, 341 01 Horažďovice

Činnost Komise k projednání přestupků města Horažďovice a rozbor přestupků a vymáhání pohledávek rok 2010 (odbor správní).

Anotace:

Jednou z podmínek fungování demokratické společnosti na úrovni měst je informovaná veřejnost a vedení města. Příslušný odbor či úředník musí zajistit, aby se k lidem, samozřejmě v zákonech daných věcech a lidem jen určeným, dostávaly pokud možno pravidelně informace o aktuálním dění a všech důležitých rozhodnutích. Bez zvládnutí této důležité úlohy je pravděpodobné, že se počet lidí, kteří se zajímají o veřejné věci nebo jen chodí k volbám, nebo se podílejí na řízení města, bude postupně snižovat.

Pocit bezpečí je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících kvalitu života jednotlivců, rodin i celých společenství, zároveň se však jedná o velmi subjektivní pocit, který je obtížně měřitelný

UVOD

Motto: „Je lépe zločinu předcházet, než ho trestat.“, 1764 Cesare Beccaria, otec klasické kriminologie.

Téměř každý den během roku 2010 se objevovala na stole Komise k projednávání přestupků Města Horažďovice či referentů přestupkové či referenta vymáhání pohledávek (dále jen souhrnně „KPP“) nové přestupky, podání, podněty, žádosti, stížnosti v písemné či ústní formě, na které KPP nějakým způsobem reagovala, pro někoho třeba v pozitivu, pro někoho v negativu, ale vždy v dobré víře a v souladu se zákonem.

Do kontaktu s KPP se dostala část občanů města a dále obcí jež spadají pod úřad s rozšířenou působností a jsou zde uzavřeny mezi městem Horažďovice a příslušnou obcí Veřejno-právní smlouva o projednání přestupků (dále jen VPS) či v případě, že projednávání přestupku nebo správního deliktu je stanoveno zákonem obci s rozšířenou působností (dále jen ORP), kterou reprezentuje zdejší městský úřad. Někteří dobrovolně, aby jim KPP přiznala nějaké právo či náhradu škody. Někteří občané nedobrovolně, neboť KPP jim uložila určitou povinnost, tak jak hovoří zákony. Část lidí se obracela na KPP i proto, že sousedé či další osoby, se dotýkají jejich práv, nebo také, že **občané jsou přesvědčení, že vše špatné, co se děje ve městě či obci, je přestupek a musí jej řešit KPP, ale toto není základ pro projednání přestupku¹**. Některé výše uvedené věci spadají do působnosti vedení města či obce či jiných odborů MěÚ nebo jiných institucí neboť: „*Přestupek je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo v jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění*“.

PŘESTUPKY

Nejvýraznější zastoupení v řešených přestupcích, dle jednotlivých paragrafů, v uvedeném roce jsou **přestupky v rámci porušení občanského soužití, dále přestupky proti majetku** a poté oblast porušení celé škály jednotlivých dopravních přestupků.

¹ Pojem služba veřejnosti se sice objevuje v ust. § 4 odst. 1 zákona č.500/2004 Sb., je však třeba jej mít na paměti při interpretaci všech zákonných ustanovení, stejně jako zásadu ochrany dobré víry a subsidiarity zásahu do poměrů adresátů veřejné správy. Vztah těchto zásad se dá interpretovat např. tak, že v případech, kdy zákon ukládá veřejné správě konat (jak v zájmu veřejném, tak i soukromém - např. řízení o žádostech), koná ochotně a vstřícně, ale také respektuje „zdravý rozum“, nešíkanuje účastníky zbytečnou horlivostí, respektuje skutečnou „dobrou víru“ a nezneužívá svého postavení. Zákon č. 500/2004 Sb. Uvedené principy jsou v textu zákona na patřičných místech konkretizovány tak, že vyplývají z požadavku praktického uplatňování dobré správy (viz ust. § 8 odst. 2 SŘ) a v mnoha případech je lze i bez hlubší znalosti teorie práva rozumově odvodit. Nový systém základních zásad činnosti správních orgánů výrazně posiluje práva fyzických a právnických osob, ocitnou-li se v roli adresátů veřejné správy. Zásadním způsobem je konkretizována dokumentace správního řízení. Kvalitní dokumentace průběhu správního řízení umožní mimo jiné též efektivnější fungování správního soudnictví.

Jednalo se především o vyhrožování újmou na zdraví, drobné ublížení na zdraví, schválnosti nebo jiné hrubé jednání – ve většině případů se jedná o potyčky v restauracích či zábavách plynoucí ve spojitosti s požíváním alkoholu, vzájemné napadení a to většinou v případě různých sporů či vyřizování sousedských nebo jiných problémů mezi osobami či skupinami osob a schválnosti a nebo hrubé jednání. V několika případech KPP projednávala též ublížení (urážky) na cti na základě podání návrhu na projednání osobou přestupkem postiženou. U přestupků proti majetku KPP především projednávala úmyslné způsobení škody krádeží (drobnosti v obchodech, materiál ze zahrad či

jiných prostor jež měl skončit či skončil ve výkupu sběrných surovin apod.), podvodem a poškozením věci, úmyslné užívání cizí věci (v několika případech mobilní telefony) apod. V některých případech uvedené skutečnosti byly prvotně řešeny jako podezření ze spáchání trestného činu, či naopak, kdy během přestupkového řízení došlo ke zjištění nových skutečností a následně byl spis k předání na Okresní státní zastupitelství s podnětem spáchání trestného činu. V několika případech komise projednávala rovněž přestupky proti veřejnému pořádku - nejčastěji rušení nočního klidu nebo vzbuzení veřejného pohoršení a přestupky proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě – většinou se jednalo o přestupky porušení OZV a to především případy volného a nezabezpečeného pobíhání psů. Ve spojitosti s porušením zákona O ochraně zvířat proti týrání bylo celkem těchto případů 9, kdy u jedné osoby se toto opakovalo dokonce 3x. Je zajímavostí, že tato věc se dotýká celé působnosti ORP. V 8 případech komise projednávala přestupky mladistvých² = mírně snížil počet přestupků spáchaných mladistvými osobami.

Dále KPP rozhodovala o řízení podle Občanského zákoníku (dále jen OZ) a to tzv. „Uvedení v předešlý stav“. Jedná se o řízení podle OZ a vede se řízení o uvedení dané situace do stavu jenž byl před stížností (podáním) a nenarušoval soužití občanů.

Ve druhé hlavní rovině referentským způsobem³ byly projednávány přestupky provozu na pozemních komunikacích, vše podle § 22, zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích (v návaznosti na zákon č. 361/2000 o provozu na pozemních komunikacích) a dále projednávala přestupky v rámci porušení povinností o povinném pojištění vozidel dle zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a dle zák. č. 56/2001 o podmínkách provozu na pozemních komunikacích⁴

Během uvedeného roku došlo k nárůstu přestupků v souvislosti s provozem nepojištěného vozidla – neuzavření zákonného pojištění o provozu vozidla či dalších souběžových přestupků. Během roku 2010 bylo zaznamenáno 8 dopravních přestupků ve spojitosti alkohol a řízení vozidla.

U řešených dopravních nehod lze obecně stanovit asi následující negativní trendy: bylo více nehod, které se staly na mokřem povrchu v noční době, za snížené viditelnosti v denní době (mlha, sněžení apod.) které se staly na náledí nebo neošetřené či ošetřené komunikaci, ale mokřem, se zbytky sněhu apod., dále se řidič plně nevěnoval řízení vozidla, nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !", nezvládnutí řízení vozidla nepřizpůsobením rychlosti dopravně technickému stavu vozovky a vozidla či vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu. Evidujeme méně dopravních nehod a celkově jsou i příznivější jejich následky. Lze konstatovat, že došlo ke snížení dopravních nehod vážnějšího typu s větší materiální škodou a je nárůst menších dopravních nehod a především je nárůst dopravních přestupků vzhledem ke špatnému technickému stavu vozidel, provozování vozidel bez zákonné pojistky, bez STK apod..

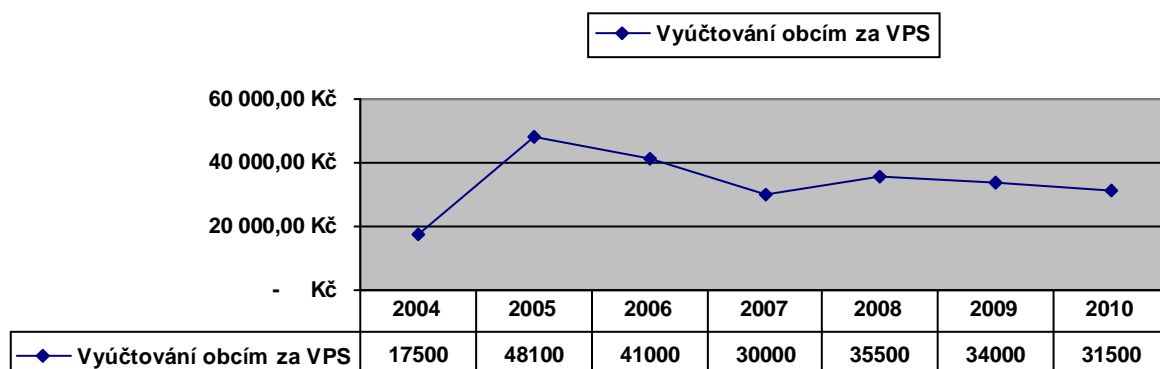
Vyúčtování obcím za projednání přestupků dle Veřejně-právních smluv (VPS) Komisí k projednávání přestupků Města Horažďovice pro ostatní obce ORP v roce 2010 činilo – viz.graf.

² Mladistvý = 15-18 let věku

³ Úřední osoba určená organizačním řádem úřadu.

⁴ Porušení platných norem vzhledem k technickému stavu vozidel v silniční dopravě.

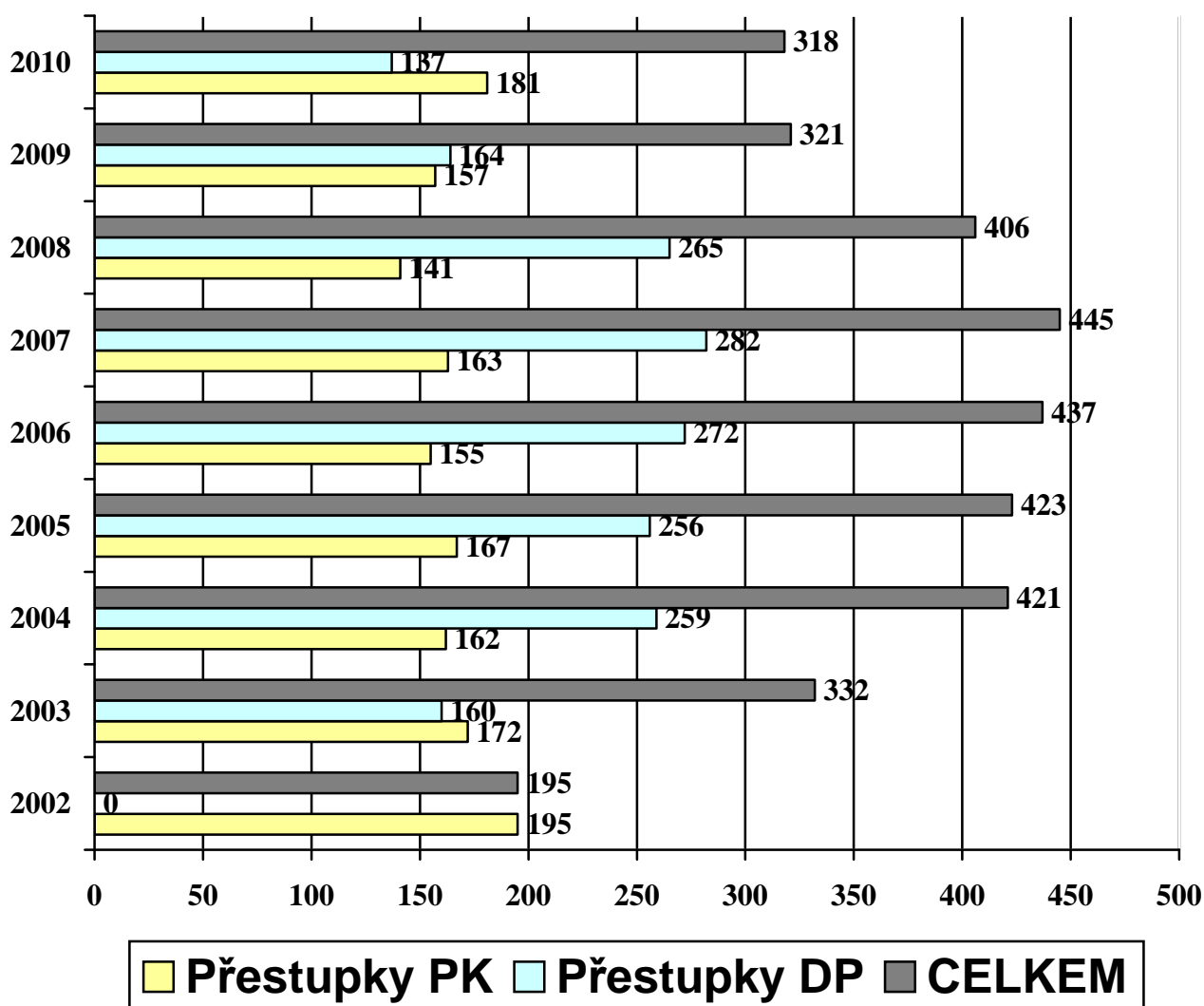
Vyúčtování obcím na základě VPS za roky 2004 – 2010

Počty přestupků za roky 2003 – 2010

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Přestupky PK – občanské soužití, majetek	172	162	167	155	163	141	157	181
Přestupky DP - doprava	160	259	256	272	282	265	164	137
CELKEM	332	421	423	437	445	406	321	318

Přehled přestupků za roky 2002 - 2010 porovnání

Počet dopravních přestupků v roce 2006 a 2007 je již bez měření rychlosti soukromou firmou⁵ a v roce 2009 a 2010 je již počet přestupků po novele zákona (není povinnost ve všech případech oznamovat dopravní nehodu PČR).

K většině dopravních přestupků zpracovány 2x až 3x⁶ podklady pro orgány pojišťoven z důvodu podkladů pro likvidaci škod pojištěnců.

OSTATNÍ

Zhruba v 10 případech se Komise k projednávání přestupků zabývala stížnostmi obyvatelů, jež ve většině případů zahrnovala sousedské spory, které ale nespádají do kompetence KPP. Zde KPP rozhodovala buď v řízení podle Občanského zákoníku (dále jen OZ) a to tzv. „Uvedení v předešlý stav“. Jedná se o řízení podle OZ a vede se řízení o uvedení dané situace do stavu jenž byl před stížností (podáním) a nenarušoval soužití občanů. Ostatní věci posuzovány jako stížnost a ve většině případů byl návrhatele odkázán v souladu se zákonem na postup dle občansko-právního sporu.

Komise k projednávání přestupků projednávala během roku 2010 přestupky i pro obce jež mají s MěÚ Horažďovice sepsanou veřejnoprávní smlouvu o projednávání přestupků⁷. Jsou uzavřeny smlouvy se všemi obcemi v oblasti úřadu s rozšířenou působností a během roku 2010 bylo poskytnuto několik odborných rad starostům obcí a bylo provedeno několik osobních pracovních

⁵ Bylo prováděno v roce 2004 a 2005.

⁶ Dle rozsahu a účastníků dopravní nehody.

⁷ Jedná se o 18 obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností.

setkání na základě žádostí starostů obcí k různé problematice od zpracování posudků (zpráv o pověsti) až po problematiku veřejného pořádku či vymáhání různých obecních poplatků.

Zhruba 1x týdně jsou organizovány součinnostní jednání s orgány PČR Obvodní oddělení Horažďovice, 1x měsíčně s OŘ PČR Klatovy – DI – Skupina dopravních nehod, s MP Horažďovice věci řešeny běžným pracovním stykem. Dále též byla prováděna příležitostná součinnostní jednání s Okresním státním zastupitelstvím Klatovy a Službou kriminální policie ČR, Územní odbor Klatovy.

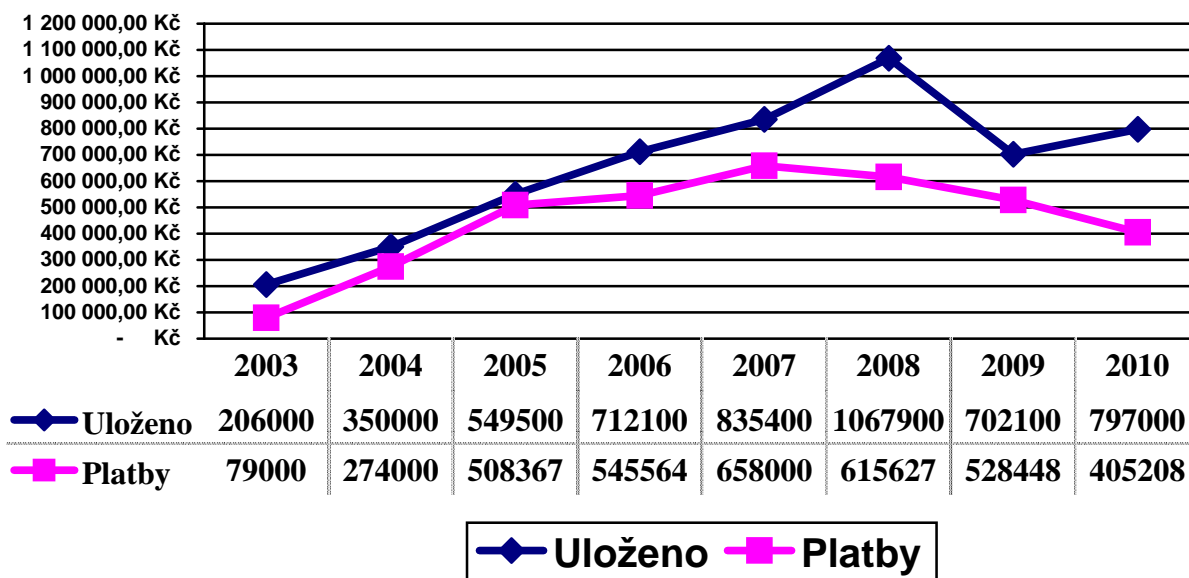
Podání zprávy o pověsti

Výrazným způsobem došlo k nárůstu agendy zpracování posudků, neboli Podání zprávy o pověsti, na jednotlivé osoby v rámci ORP a to pro orgány PČR, soudů, státních zastupitelstev a nebo jiných správních úřadů. Během roku 2010 bylo vypracováno výše než 350 těchto zpráv, což je cca nárůst o 80 zpráv více oproti roku 2009.

Předpisy uložených sankcí

Předpisy uložených sankcí na základě pravomocných rozhodnutí činily a vybráno na pokutách (včetně vymožených starších plateb) za roky 2003 - 2010: viz. graf.

Uložené sankce a platby za dobu 2003 - 2010

Lze přímo konstatovat, že v roce 2010 došlo jak ke zhoršení splatnosti uložených plateb, tak vymáhání pohledávek i přesto, že je důsledně uplatňován veškerý možný postup při vymáhání pohledávek v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a dle zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád.

V roce 2010 bylo z hlediska vymáhání pohledávek uplatněny, postupy vůči dlužníkům a to návrhy na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a exekuční příkazy na stavební spoření. Ve většině případech ani vymáhání pohledávky soudní exekucí nebyl úspěšný, neboť osoby, které páchají přestupek a je jim uložena sankce, tak tuto není možno vymoci, neboť se jedná v dosti případech o pachatele, který nevlastní žádný majetek. U těchto pohledávek lze předpokládat, že nebudou vymoženy ani v celé zákonné lhůtě a přesto se někteří přestupci dopouští dalších přestupků a je jim uložena další sankce.

Stálým problémem je též věc že není možno postihnout vymáháním dávky státní sociální podpory a dávek sociální péče, takže toto ukazuje na problém, kdy se opět v možném případě zvyšuje počet přestupců, kteří mají uloženou sankci a není a nebude jim možno provést vymožení pohledávky ve stanovené době.

Ke dni 01.01.2011 byl novelizován zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a to zákonem č. 280/2009 Sb. Daňový řád, kdy asi největší změnou, můžeme říci komplikací, je znění § 49 v odst 1 – „(1) Veřejnou vyhláškou se písemnost doručuje a) osobě neznámého pobytu nebo sídla, pokud této osobě není ustanoven zástupce podle § 26 odst. 1 písm. c), jakož i osobě, která není známa,....“, ale toto nelze realizovat u osoby jež má pobyt a trvalou adresu na ohlašovně neboli na obecním či

městském úřadě i přesto, že této osobě nelze doručit na tuto adresu neboť zde nelze z hlediska poštovního zákona ponechat pro příjemce poštovní zásilku.

ZÁVĚR

I přes nárůst v předpisech se za období 2010 oproti roku 2009 odrazilo, že došlo k poklesu větších dopravních nehod a to vzhledem k úpravě zákona ohledně ohlášení dopravní nehody či jak vzhledem úpravě ve vztahu ke škodě či sebezranění.

Pokud zhruba projdeme přestupky (ne dopravní) jednoznačně se ukazuje, že **naším největším problémem** jsou majetkové přestupky a přestupky proti občanskému soužití. Ač nemilé, ale závěr je jasný: občané musí věnovat větší pozornost zabezpečení svého obydlí, chránit si svůj majetek a zdraví a důsledněji dodržovat pravidla bezpečného chování a pokud jsou účastníky nějakých nepravostí nebát se je oznámit orgánům PČR, MP Horažďovice či podat svědeckou výpověď, jak před PČR tak před správním orgánem. Je nutno si uvědomit „*Kde není žalobce, nemůže být soudce*“.

Naopak **vývoj v oblasti dopravních nehod či přestupků zaviněných pod vlivem alkoholu a jejich následků je velmi příznivý** a částečně došlo k menšímu snížení v porovnání s rokem 2008 či 2009, ale jaký by byl výsledek při posílení výkonu služby PČR o víkendech, svátcích, v nočních hodinách či kontroly ráno při cestách do zaměstnání?

Dalším problémem v oblasti provozu vozidel z hlediska přestupků je provoz nepojištěných vozidel tak jak ukládá zákon 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla či různé předávání (prodej) vozidel bez splnění náležitostí na Odboru dopravy či jejich nezákonná likvidace, čímž nejsou splněny podmínky ohlášení vozidla.

Během roku 2010 došlo k podstatnému nárůstu administrativních úkonů co do obsahu u všech kategorií projednávaných přestupků a to především vzhledem ke zvýšení složitosti řízení (více úkonů) a určením a zkrácením jednotlivých lhůt

Stále přetrvávajícím problémem v roce 2010 je problém doručování osobám, kde v případě nepřebírání zásilek (předvolání, rozhodnutí, výzev a exekučních příkazů) se prodlužuje, komplikuje a zvyšují se náklady na řízení v oblasti správního trestání a vymáhání následných pohledávek.

Toto je jeden z největších problémů při řešení přestupků či zasilání výzev při neuhrazení předepsaných náhrad je nepřebírání (nevyzvednutí) poštovních zásilek a nebo měnění adres pobytu. Je nutno si uvědomit, že například přes 90 osob má hlášeno jako trvalý pobyt na adrese MěU, Mírové nám. 1 v Horažďovicích a kolik osob má hlášen trvalý pobyt na obecních úřadech v našem ORP. Je zajímavé, že největší problém s přebíráním zásilek je v samotných Horažďovicích. Dále se stává problémem neúčast na jednání komise, a to tím, že se obviněný či svědkové záměrně nedostavují a tím ztěžují a komplikují postup správního orgánu v rámci řízení a následně pro vydání rozhodnutí. Za neomluvenou účast na jednání jsou udělovány pořádkové pokuty⁸. Co se týká obsahu svědeckých výpovědí, bylo zmíněno již výše.

Za rok 2010 byla opět zpracována předsedou KPP s kolegy na pracovišti **statistika domácího násilí** dle požadavku MV ČR. Požadované údaje poslouží k vyhotovení celostátní analýzy prováděné ministerstvem vnitra. Přestupků proti občanskému soužití, kam patří například fyzické a verbální napadení, hrubé jednání vůči druhému a podobně, máme za loňský rok 2010 33 ohlášených případů, které lze kvalifikovat jako domácí násilí mezi osobami blízkými, z devadesáti procent se jedná o půtky mezi manželskými či společně žijícími páry,

většinou mladšího či středního věku. V uvedeném případě se jedná o značný nárůst, loni například bylo 7 případů. Zajímavé a zároveň tak trochu nepochopitelné je, že z uvedeného výčtu nedala převážná většina (99%) napadených lidí návrh na projednání a celá věc byla řešena jen výjezdem PČR a následným zpracováním obsáhlé agendy.. Zhruba ve většině případů byla poškozena žena. Dle názoru KPP si lidé během tří měsíční lhůty mezi spáchaným skutkem a zahájením správního řízení celou věc rozmyslí a nedají souhlas se stíháním partnera. Obecně však v životě převládá naplnění známého pořekadla, jak bylo uvedeno též výše, o tom, že kde není žalobce, není ani soudce. V obrovském kvantu se tyto kolize mezi lidmi vůbec nehlásí. Buď se stydí, nebo tuší, že by

⁸ Za rok 2010 uděleno celkem 16 pořádkových pokut v rozsahu 200,- až 1000,- Kč.

se situace doma mohla ještě zhoršit. Je nutno též pochopit, že všechny tyto věci jsou zásahem do soukromé sféry rodiny. V několika případech se jednalo již o případy inklinující k tzv. stalkingu⁹ Úzká spolupráce je také s jednotlivými odbory Městského úřadu města, především pak s odborem dopravy, odborem životního prostředí, odborem financí, živnostenským odborem a odborem kanceláře starosty.

Při rozhovorech s občany během správních řízení a úřednickém styku u výše popsaných agend lze definovat:

- Město nemá problémy s těžkou kriminalitou či s nadměrným počtem přestupků, ale sužuje jej poměrně velké množství problémů jež by měly být a mohly být postihovány:
 - Požívání alkoholických nápojů a užívání tabákových výrobků ze strany mládeže a jejich prodej mládeži
 - Znečišťování veřejného prostranství, převážně exkrementy od psů
 - Užívání hracích automatů osobami mladší 18 let
 - Vandalismus
 - Volné pobíhání psů, nedodržování OZV k této problematice
 - Krádeže
 - Jednání a chování nepřizpůsobivých občanů porušující spořádané soužití občanů
 - Neoprávněný zábor veřejného prostranství, především chodníků
 - Neoprávněné parkování
 - V letních měsících – hluk z provozoven (restaurační zahrádky)

Navrhují, aby v případě úpravy a novely zákona se zástupce KPP zúčastňoval jednání bezpečnostní rady města v uvažované nově vytvářené „bezpečnostní rady obce“ (nejedná se o orgán zřizovaný podle krizových zákonů), kterou by podle novely zákona měli tvořit a společně řešit problémy v dané oblasti zástupci obce včetně zástupce obecní policie, Policie ČR, popřípadě státního zastupitelství, soudu, dotčených občanských sdružení, nevládních organizací zabývajících se sociální prevencí a pomocí apod..

Můžeme konstatovat, že podstatná část přestupků (vyjma běžných dopravních nehod a dopravních přestupků) - majetkové přestupky, občanské soužití, nepojištěná vozidla, provoz vozidel ve špatném technickém stavu je páchaná „stálou“ určitou skupinou osob ve městě či oblasti obce s rozšířenou působností a u těchto osob je i velmi složité vymáhání uložené sankce či de facto nevyvořitelné a toto se týká i případného vymození způsobené škody poškozeným po pachateli.

Nepovažujeme za vhodné, aby se veřejná diskuse k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti či o přestupcích a vymáhání pohledávek nebo o případných nedostatcích v přestupkové agendě, činnosti PČR a Městské policii apod. odehrávala v rámci písemných dokumentů a rozborů v rámci města a úřadu, ale měla by být vedena konstruktivně a s jasně deklarovanou vizí. Touto zprávou či tímto textem chci iniciovat takovou diskusi v budoucnosti roku 2011 se snahou najít řešení v různých směrech veřejného pořádku a bezpečnosti a vymáhání pohledávek s cílem nejen administrace a vedení správního řízení u jednotlivých případů, ale hledat postupy a přístupy, jejichž cílem je působení na změnu prostředí neboť si musíme přiznat, že veřejný pořádek a bezpečnost ve městě není taková, jak by si ji představovala většina obyvatel.

František Kříž
Odbor správní
Předseda Komise k projednávání přestupků

⁹ Anglický výraz "stalking" - stopovat (zvěř). V současné terminologii z hlediska psychiatrie či kriminologie je slovo stalking chápáno jako zlovolné a úmyslné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které pak u oběti snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Jinak řečeno, pod anglickým pojmem "stalking" si lze představit různé varianty pronásledování oběti. Mezi nejdůležitější hlavní znaky patří opakované a dlouhodobé obtěžování jiné osoby (ať už známé či neznámé), nevyžádanou a nechtěnou pozorností.